

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy, v právní věci žalobce **J. G.**, zast. JUDr. Janem Thonatem, advokátem, se sídlem v Ústí nad Labem, Masarykova 43, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, Praha 5, Křížová 25, o plný invalidní důchod, ke kasační stížnosti žalované proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, ze dne 9. 5. 2004, č. j. 14 Ca 9/99-107,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 5. 2004, č. j. 14 Ca 9/99-107 se v napadené části, tj. ve výroku I., jímž byla žalované uložena druhá pořádková pokuta ve výši 50 000 Kč, **zrušuje**.

O d ů v o d n ě n í :

Předmětem přezkumného řízení soudního je ve věci samé rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 1. 12. 1998 č. x, jímž byla žalobcova žádost o plný invalidní důchod zamítnuta s odůvodněním, že podle posudku lékaře OSSZ v Teplicích ze dne 24. 11. 1998 není navrhovatel plně invalidní, poněvadž z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu činí pokles jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti jen 20 % a nedosahuje tak hodnoty alespoň 66 %, potřebné pro vznik plné invalidity ve smyslu § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 7. 2. 2000, č. j. 14 Ca 9/99-22, nevyhověl oprávněmu prostředku žalobce proti rozhodnutí správního orgánu, vycházející ze zejména z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem ze dne 22. 9. 1999, v němž se uvedená komise ztotožnila s hodnocením zdravotního stavu dochované pracovní schopnosti žalobce lékařem OSSZ v Teplicích. Soud přezkoumávané rozhodnutí podle § 250q odst. 2 o. s. ř. potvrdil. K odvolání žalobce zrušil Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 8. 3. 2001, sp. zn. 2 Cao 246/2000 rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem a věc mu vrátil k dalšímu řízení, když nesdílel jeho závěr o úplnosti a přesvědčivosti posudku zmíněné posudkové komise v otázce kvalifikace žalobcova rozhodujícího zdravotního postižení (diabetes mellitus), vyhodnocení rozsahu zjištěných potíží a podrážení pod příslušnou rubriku přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. ve znění v rozhodné době platném (vyhláška č. 157/1997 Sb.) s tam stanoveným rozmezím poklesu

schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Krajskému soudu v Ústí nad Labem bylo uloženo dokazování doplnit ve směru odstranění dosavadních neúplností posudku, a to buď dalším posudkem téže posudkové komise (v jiném složení), event. novým a samostatným posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí jiného kraje.

Krajský soud v Ústí nad Labem řídě se pokyny soudu odvolacího, vyžádal od Posudkové komise MPSV ČR v Ústí nad Labem (v jiném složení) doplňující posudek a poté vyžádal ještě další znalecký posudek na nejvyšší odborné úrovni, jehož vypracováním pověřil Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví se sídlem v Praze 10, Ruská 85. Po obdržení provedených posudků a vyhodnocení výsledků dokazování napadeným rozsudkem ze dne 10. 10. 2003, č. j. 14 Ca 9/99-90 rozhodl tak, že žalobu, mající podle předcházející právní úpravy (platné do 31. 12. 2002) ještě podobu opravného prostředku, zamítl. Žádnému z účastníků řízení ani Českému státu nepřiznal náhradu procesních nákladů. Současně rozhodl, že Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví se přiznává znalečné, souhrnou částkou 15 710 Kč, která bude po právní moci rozsudku poukázána na bankovní konto uvedeného ústavu, a to na vrb účtu podepsaného soudu. Konečně pak rozhodl, že ustanovenému právnímu zástupci žalobce prof. JUDr. Miroslavu Zedníčkovi se přiznává odměna 3500 Kč, která bude po právní moci tohoto rozsudku poukázána k jeho rukám, a to na vrub účtu podepsaného soudu. Uvedený rozsudek byl doručen žalované dne 5. 12. 2003 a právnímu zástupci žalobce dne 8. 12. 2003; naposledy uvedeným dnem se tudíž stal pravomocným.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce prostřednictvím svého tehdejšího zástupce prof. JUDr. Miroslava Zedníčka kasační stížnost, směřující jednak do výroku ve věci samé a dále též do výroku o určení odměny advokátovi za zastupování stěžovatele v tomto řízení.

Usnesením ze dne 17. 3. 2004, č. j. 14 Ca 9/99-99 Krajský soud v Ústí nad Labem za I. zrušil ustanovení prof. JUDr. Miroslava Zedníčka, zástupcem stěžovatele, II. ustanovil zástupcem stěžovatele JUDr. Jana Thonata, advokáta v Ústí nad Labem, Masarykova 43, III. vyzval žalovanou, aby do dvou týdnů po doručení usnesení podala u podepsaného soudu své vyjádření k přiloženým kasačním stížnostem stěžovatele a jeho dosavadního právního zástupce proti napadenému rozsudku, IV. uložil žalované, aby ve lhůtě dle výroku III. předložila podepsanému soudu svůj tzv. dávkový spis, vedený ohledně důchodových nároků stěžovatele. Podle dodejky pošty bylo uvedené usnesení doručeno žalované dne 22. 3. 2004, jak vyplývá z otisku razítka uvedeného orgánu na této dodejce, podepsané I. D. (zřejmě poštu přejímající úřednicí).

Usnesením ze dne 20. 4. 2004, č. j. 14 Ca 9/99-104 uložil Krajský soud v Ústí nad Labem správnímu orgánu pořádkovou pokutu ve výši 50 000 Kč s tím, aby byla zaplacená do tří dnů po právní moci usnesení na bankovní účet podepsaného soudu a současně bylo stěžovatelce uloženo, aby soudní pokyn, vyjádřený výrokem č. IV. usnesení ze dne 17. 3. 2004, č. j. 14 Ca 9/99-99, splnila v dodatečné lhůtě tří dnů od doručení tohoto usnesení. Pokuta podle odůvodnění napadeného usnesení byla uložena podle § 44 odst. 1 soudního řádu správního (dále též jen s. ř. s.) za ignorování pokynů soudu k předložení správního spisu ve lhůtě dvou týdnů od doručení výzvy ze dne 17. 3. 2004. Tento postup správního orgánu označil Krajský soud v Ústí nad Labem za zjevné pohrdání soudní mocí, které způsobilo další procesní průtah, jenž by se – s ohledem na délku 4 Ads 28/2004-121 dosavadního řízení – snadno mohl stát předmětem pozornosti Strasburgského tribunálu jako řada podobných věcí, v nichž česká justice jen obtížně obhájuje svůj postup odkazováním na nesoučinnost procesních účastníků. Toto usnesení bylo podle dodejky pošty

od obálky, která je obsahovala, doručeno stěžovatelce dne 29. 4. 2004 (převzetí podepsala pracovnice J. Ž.).

Dalším usnesením ze dne 9. 5. 2004, č. j. 14 Ca 9/99-107, uložil Krajský soud v Ústí nad Labem I. správnímu orgánu druhou pořádkovou pokutu ve výši 50 000 Kč s tím, aby byla zaplacená v lhůtě tří dnů po právní moci usnesení na bankovní účet podepsaného soudu č. 3762-3024411/0710, variabilní symbol 5414230999 a současně mu uložil pod bodem II. výroku), aby soudní pokyn, vyjádřený výrokem IV. usnesení ze dne 17. 3. 2004, č. j. 14 Ca 9/99-99, splnil v dodatečné lhůtě tří dnů od doručení tohoto usnesení. Svůj postup odůvodnil krajský soud zjištěním, že správní orgán nevyhověl soudnímu pokynu, který mu byl doručen už 22. 3. 2004 k předložení dávkového spisu pro účely řízení před Nejvyšším správním soudem a zcela ignoroval sankční usnesení podepsaného soudu doručené mu dne 29. 4. 2004 a obsahující určení dodatečné třídní lhůty ke splnění předchozího pokynu. Takové působení procesních průtahů a pohrdání soudní mocí nelze podle Krajského soudu v Ústí nad Labem tolerovat a podepsaný soud proto realizoval své dřívější varování a uložení pořádkové pokuty zopakoval. Usnesení bylo doručeno stěžovatelce podle dodejky pošty dne 13. 5. 2004 (za uvedený orgán je přejala pracovnice I. H.).

České správa sociálního zabezpečení, zastoupená JUDr. I. H.1, vedoucí oddělení pro styk se soudy, přípisem ze dne 17. 5. 2004, doručeným Krajskému soudu v Ústí nad Labem dne 21. 5. 2004, požádala uvedený soud o prominutí pokuty uložené výrokem č. I. usnesení uvedeného soudu ze dne 20. 4. 2004, sp. zn. 9 Ca 9/99-104 a výrokem č. I. usnesení téhož soudu ze dne 9. 5. 2004, sp. zn. 14 Ca 9/99-107. Svou žádost odůvodnila tím, že výzva soudu ze dne 17. 3. 2004, na níž je v usnesení o uložení pokut odkazováno, nebyla do spisových materiálů žalované doručena; pouze dne 22. 3. 2004 byla převzata kasační stížnost žalobce ze dne 10. 12. 2003 spolu s dopisem prof. JUDr. Miroslava Zahradníčka (správně má být uvedeno Zedníčka) ze dne 10. 12. 2003 a rukou psaný koncept usnesení ze dne 7. 1. 2004, který však neobsahuje žádné požadavky ve směru k České správě sociálního zabezpečení. Usnesení ze dne 17. 3. 2004, jímž by žalovaná byla vyzvána k předložení spisových materiálů či případného vyjádření ke kasační stížnosti připojeno nebylo. Žalovaná dále tvrdí, že vzhledem k absenci údaje o rodném čísle pojištěnce, vrátila soudu obě podání ze dne 10. 12. 2003 v příloze dopisu ze dne 24. 3. 2004 s tím, že není schopna připojit uvedené materiály do příslušného spisu a provádět jakékoliv další úkony. Tento dopis jí byl po doplnění rodného čísla (zřejmě kanceláří soudu) vrácen a doručen zpět dne 29. 3. 2004, opět bez usnesení, které by obsahovalo výzvu soudu, na niž by mělo být reagováno. Zdůrazňuje, že pokud není v písemné styku uváděno rodné číslo pojištěnce, jehož se záležitost týká, je pro žalovanou, administrativně náročné a prakticky nemožné příslušné spisové materiály zařazovat; soudu se pak může jevit celá situace jako ignorování jeho požadavků, ač tomu tak není. Současně uvedla, že pokud její prosbě/žádosti o prominutí pokut nebude soudem vyhověno, nechť je tato její žádost pokládána za kasační stížnost proti výroku I. usnesení soudu ze dne 9. 5. 2004, č. j. 14 Ca 9/99-107.

Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 30. 5. 2004, č. j. 14 Ca 9/99-114 žádosti stěžovatelky o prominutí pořádkových pokut z usnesení téhož soudu č. j. 14 Ca 9/99-104 a 107 nevyhověl s odůvodněním, že uváděné omluvné údaje jsou zcela nevěrohodné, neboť usnesení o uložení povinnosti předložit dávkový spis obdržela stěžovatelka podle doručenky dne 22. 3. 2004, avšak nereagovala na ně stejně jako na první sankční verdikt (č. 1. 104, doručený jí dne 29. 4. 2004).

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že je podána včas, neboť napadené usnesení ze dne 9. 5. 2004, č. j. 14 Ca 9/99-107 bylo doručeno stěžovateli dne 13. 5. 2004 a kasační stížnost byla podána na poště dne 20. 5. 2004. Zaměstnanec žalované (dále též stěžovatelky), který za ni jedná, má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Konstatuje rovněž, že obecně je kasační stížnost přípustná proti usnesení pořádkové pokuty podle § 44 odst. 1 s. ř. s.

Z obsahu podané kasační stížnosti vyplývá, že stěžovatelka se dovolává nesprávného posouzení právní otázky soudem a uplatňuje tedy důvod kasační stížnosti uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., byť jej takto v kasační stížnosti výslovně neoznačuje. Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení o uložení pořádkové pokuty ze dne 9. 5. 2004, č. j. 14 Ca 9/99-107 v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. a dospěl k závěru, že v posuzované věci není vázán shora uvedeným důvodem, který stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti, neboť řízení před Krajským soudem v Ústí nad Labem o uložení pořádkové pokuty (obou pořádkových pokut) bylo zmatečné ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Zmatečnost řízení spočívala totiž v tom, že pro vydání napadeného usnesení o uložení pořádkové pokuty chyběly podmínky řízení.

Podle ustanovení § 44 odst. 1 s. ř. s. tomu, kdo neuposlechne výzvy soudu nebo učiní urážlivé podání při přednesu, může být usnesením uložena jako pořádkové opatření pořádková pokuta o výši 50 000 Kč, která je příjmem státního rozpočtu. Pokuta může být uložena i opakovaně a může být na odůvodněnou žádost podanou do právní moci rozhodnutí, jímž se řízení končí, usnesením z části nebo zcela prominuta.

Z druhé věty citovaného zákonného ustanovení, podle níž může být uložena pokuta zčásti nebo zcela prominuta na odůvodněnou žádost podanou před právní mocí rozhodnutí, jímž se řízení končí, je nutno dovodit závěr, že když takováto žádost o prominutí musí být podána ještě před právní mocí rozhodnutí ve věci samé, tím spíše předcházející usnesení o uložení pokuty musí být vydáno do téhož okamžiku, tj. do právní moci rozhodnutí, jímž se řízení končí. Přezkumné řízení soudní o plný invalidní důchod žalobce bylo pravomocně skončeno rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10. 10. 2003, č. j. 14 Ca 9/99-90, a to dnem 8. 12. 2003, kdy byl tehdejšímu zástupci stěžovatele, jako poslednímu z účastníků napadený rozsudek doručen. Po tomto datu nebyl již uvedený soud kompetentní k vydání rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty ve smyslu § 44 odst. 1 s. ř. s., jakkoliv by se mu postup stěžovatelky, jímž nevyhověla jeho výzvě k předložení dárkového spisu, mohl jevit jako ztěžování činnosti soudu.

Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud napadené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 5. 2004, č. j. 14 Ca 9/99-107 zrušil jako zmatečné, neboť k jeho vydání chyběly podmínky řízení, aniž by se musel zabývat důvody kasační stížnosti uplatněnými stěžovatelkou. Nutno dodat, že stejnou vadou trpí i usnesení téhož soudu ze dne 20. 4. 2004, č. j. 14 Ca 9/99-104, jímž byla stěžovateli rovněž uložena pokuta ve výši 50 000 Kč, avšak Nejvyšším správním soudem muselo zůstat toto usnesení nedotčeno, neboť nebylo napadeno kasační stížností (ostatně pokud by kasační stížnost ze dne 17. 5. 2004 proti němu směřovala, nezbylo by než ji pro opožděnost odmítnout, neboť zmíněné usnesení bylo stěžovateli doručeno 29. 4. 2004 a kasační stížnost byla podána 20. 5. 2004).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. 6. 2004

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu